

RAÄ 36:1 och 184:1, Ljungs socken, Uddevalla kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning

Boplatz från stenålder/äldre järnålder

Oscar Jacobsson & Stig Swedberg

Kulturlandskapet rapporter 2017:5

**RAÄ 36:1 och 184:1, Ljungs socken, Uddevalla kommun,
Västra Götalands län**

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning

Boplats från stenålder/äldre järnålder

Oscar Jacobsson och Stig Swedberg

Omslagsbild: Profilbild på kokgruppen (anläggning 2), foto mot SV.

Illustration 1. Karta som redovisar fastigheten Skafteröd 2:3s läge samt omgivande fornlämningar. Bakgrundskartan utgörs av Lantmäteriets terrängkarta. ©Lantmäteriet.

RAÄ 36:1 och 184:1, Ljungs socken, Uddevalla kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning

Boplats från stenålder/äldre järnålder

Bakgrund

I samband med åtgärder inom fastigheten Skafteröd 2:3, ca 2,3 kilometer söder om Ljungskile utfördes en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. Den avsedda åtgärden bestod av installation av avloppstank. Boplatsen RAÄ Ljung 184:1 ligger inom fastigheten och gravfältet Ljung 36:1 återfinns i nära anslutning.

Sammanfattning av undersökningsresultaten

Vid den arkeologiska undersökningen i form av schaktningsövervakning togs ett schakt upp i samband med installationen av avloppstanken. I schaktet påträffades 4 bitar slagen flinta (varav två brända), två bitar ben samt en kvartskärna i matjorden. Påfallande lite flintmaterial påträffades. Delarna av schaktet närmast huset (som utgjordes av schaktet för avloppsledningen) tycks vara störda av påfört material, troligen i samband med anläggningen av huset. Cirka 30 cm under markytan i övergången mellan matjord och underliggande lager framkom en härd samt en trolig kokgrop.

Härden låg placerad i nordöstra schaktkanten och sträckte sig utanför schaktet, men bedömdes åtminstone inom schaktet vara rund till formen. Ett antal stenar, ca 5-20 cm stora var synliga i ytan samt även ett antal kolstänk. Längre

ner i fyllningen ökade kolen i omfattning och skärvsten förekom. Fyra keramikbitar (varav en mynningsbit och en bottenbit) tillvaratogs i mitten av den synliga härden. Keramiken kan dateras till äldre järnålder, troligen romersk järnålder. Hårdens djup var ca 10 centimeter, med ett tydligt bottenlager av kol. En kolkoncentration påträffades även i det nordvästra hörnet mot schaktkanten, vilket gör det troligt att anta att härden sträcker sig en bit utanför den undersökta ytan.

Den troliga kokgropen påträffades i den sydvästra delen av den större schaktytan (där avloppstanken skulle placeras). Fyllningen bestod av sotig sand och kol samt ca 2 liter skärvsten (främst större stenar). Den runda formen samt fyllningen gjorde att anläggningen tolkades som kokgrop. Kokgropen var ca 15 cm djup.

Även gravfältet Ljung 36:1 omfattades av uppdraget, men schaktet berörde ej denna fornlämnings och inga anläggningar eller fynd framkom som tydligt kunde knytas till gravfältet. Möjligen kan härden som påträffades ha en relation till gravfältet men detta skulle kräva mer en mer omfattande undersökning för att klarlägga.

Förslag till fortsatta åtgärder

Inom den undersökta ytan krävs inga ytterligare åtgärder.

Anläggningar

Nr	Hemvist	Typ	Längd m	Bredd m	Djup u my	Beskrivning
1	Schakt 1	Härd	0,72	0,65	0,3	Formen troligen rund men anläggningen fortsätter utanför schaktkanten. Kolkoncentration i norr mot schaktkanten. Fyllning: Gråaktig lerig silt med inslag av kol, kolen ökar i omfattning längre ned i fyllningen. Ett antal stenar, huvudsakligen 5-20cm. Ett antal keramikbitar, kring mitten av härden. En mynningsbit, en bottenbit samt två bukbitar. Datering äldre järnålder, troligen romersk järnålder.
2	Schakt 1	Eldanläggning, trol kokgrop	0,5	0,3	0,35	Närmast rund, i schaktkant, troligen kokgrop. Fyllning av sand och tätt packad skärvsten. Ca 2 liter skärvsten, varav mest större stenar.

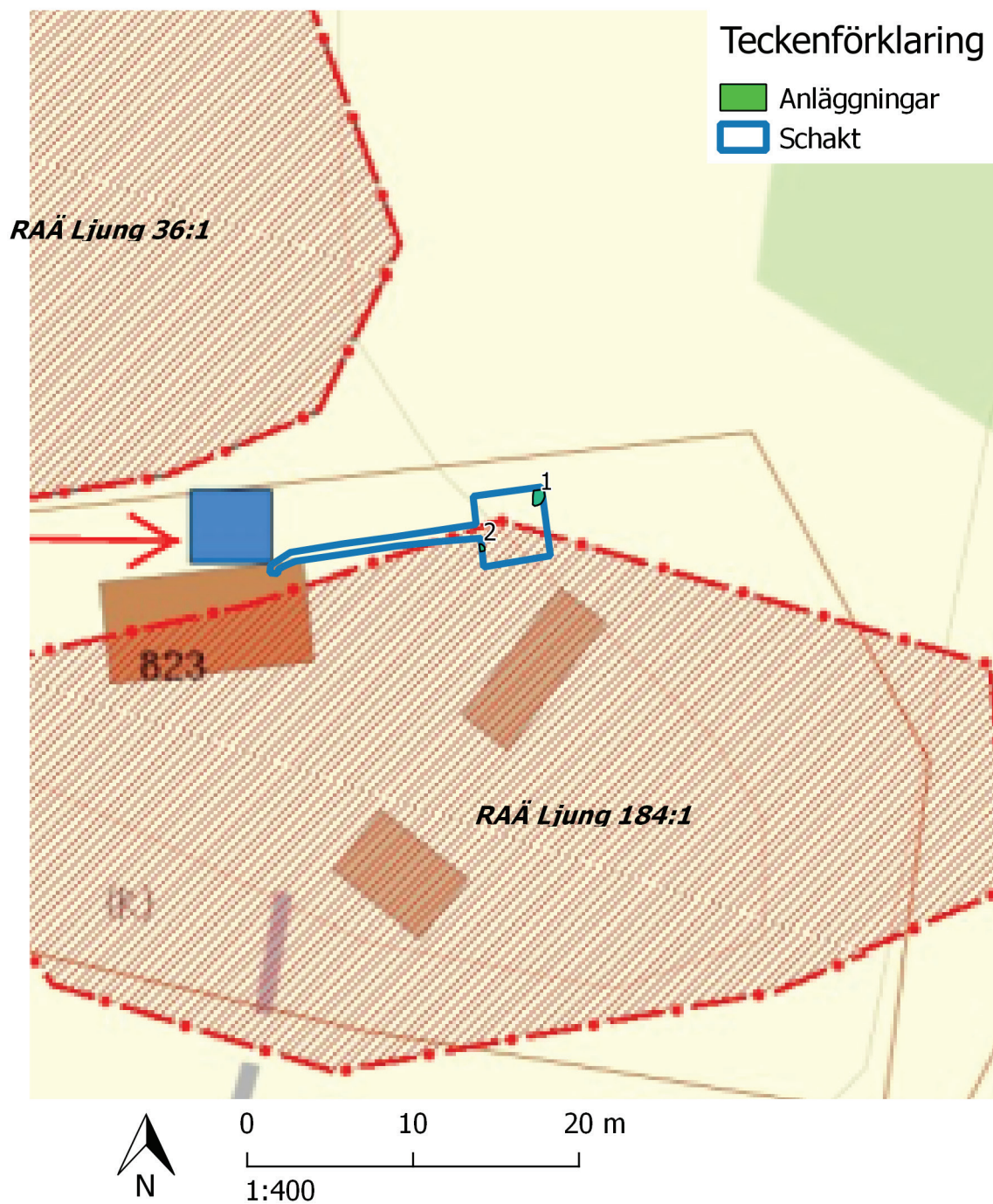

Illustration 2. Karta över undersökta schakt samt framkomna anläggningar.

Schakt

Schakt nr	Längd m	Bredd m	Minsta dj m	Största dj m	Markslag	Jordart	Lager	Anl.	Fynd	Prov
1	16,6	4	0,4	0,5	Tomt / gräsmatta	Silt / lera	Humus grus och sandig 0-0,35m; sandig grus 0,35-0,4m; därunder silt som övergår i lera mot botten	Ja	Ja	-

Fynd

Fastighet Skafteröd 2:3, RAÄ 184:1, Ljungs socken, Uddevalla kommun, Västra Götalands län.

Fynd nr	Material	Sakord	Undertyp	Hemvist	Antal	Vikt (g)	Kommentar	Patinerad (ja/nej)	Tillvaratagna
1	Flinta	Övrigt slagen		Matjord	2	4,1		nej	Nej
2	Flinta, bränd	Övrigt slagen		Matjord	2	2,7	1 bit krackelerad	nej	Nej
3	Ben	Bränt ben		Matjord	2	0,4			Nej
4	Kvarts	Trol kärna		Matjord	1	116,3			Nej
5	Keramik	Kärl	Mynning, botten	Anl 1	4	40,7	1 mynningsbit, 1 bottenbit samt två övriga bitar från kärlets sida. Dat RJÅ, alternativt FRJÅ.		Ja

Geografiska och administrativa uppgifter

Län	Västra Götalands län
Kommun	Uddevalla kommun
Landskap	Bohuslän
Socken	Ljung
Fastighet	Skafteröd 2:3
Beslutande Länsstyrelse	Västra Götaland
Datum för beslut	17-03-08
Länsstyrelsens dnr	431-2986-2017
Beslut enligt KML	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning enligt 2 kap. 13§ KML

Undersökningens art och omfattning

Undersökarens dnr / projektnr	1706-1
Typ av undersökning / åtgärd	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Fältarbetstid start	17-04-11
Fältarbetstid slut	17-04-11
Undersökande / ansvarig organisation	Kulturlandskapet
Projektansvarig	Annika Östlund
Uppdragsgivare / exploatör	Lars Sergård

Undersökt

Yta (m ²)	26
-----------------------	----

Berörda RAÄ-nr, datering och lägesbestämning

Berörda RAÄ-nr / tillfälliga arbetsidentiteter (objektnr)	Ljung 36:1 och 184:1
Datering	Stenålder/metalltid
Mätmetod	RTK
Fynd	Insamlade fynd förvaras på Bohusläns museum

Bilaga 1

Osteologisk rapport:

Utlåtande från Leif Jonsson (LJ-Osteology)

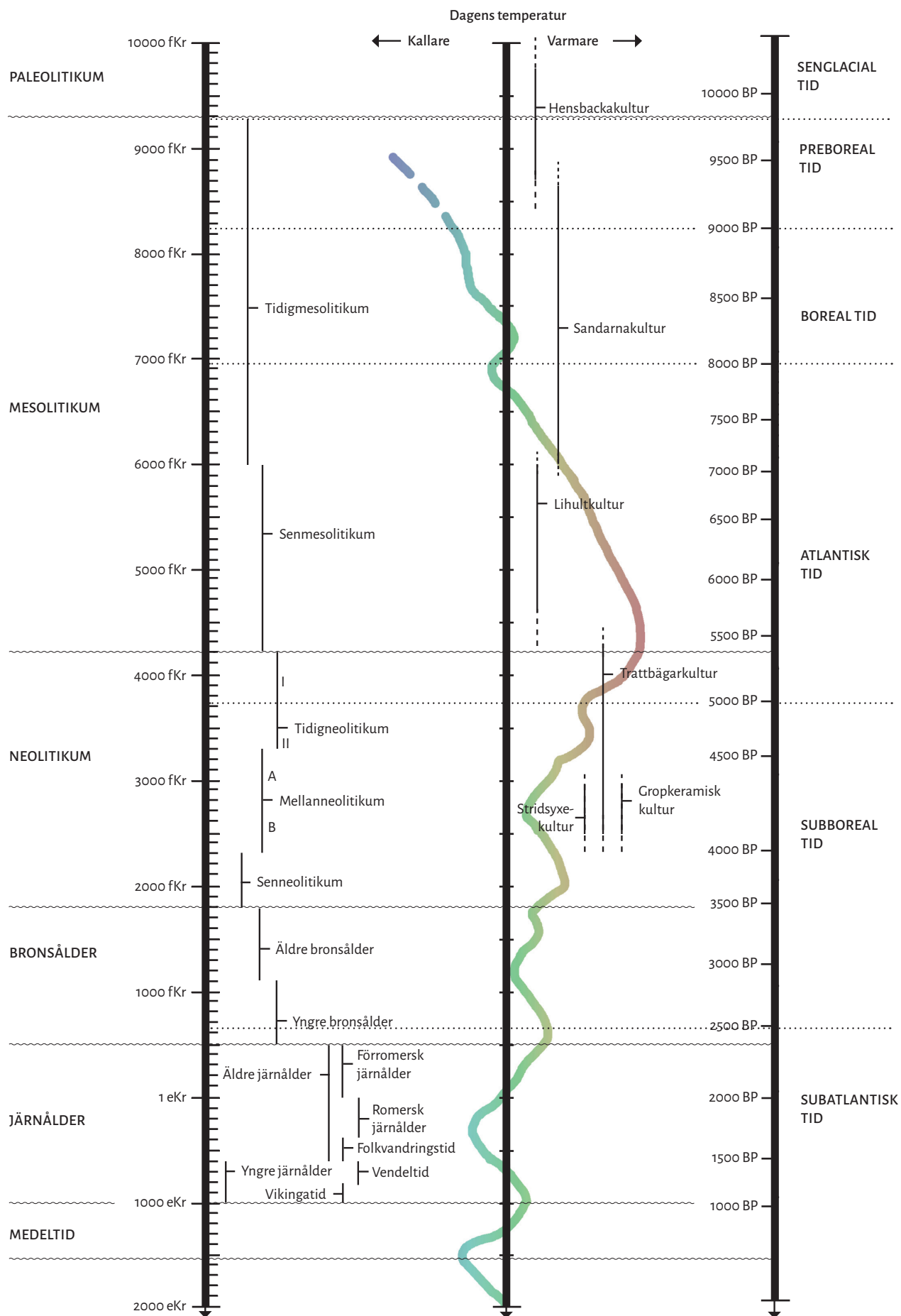
Brända djurben från Skafteröd

Provet bestod av 4 helt vitbrända benfragment med en sammanlagd vikt av 0,4 g. Tre av fragmenten kunde passas ihop så det har ursprungligen varit två benbitar.

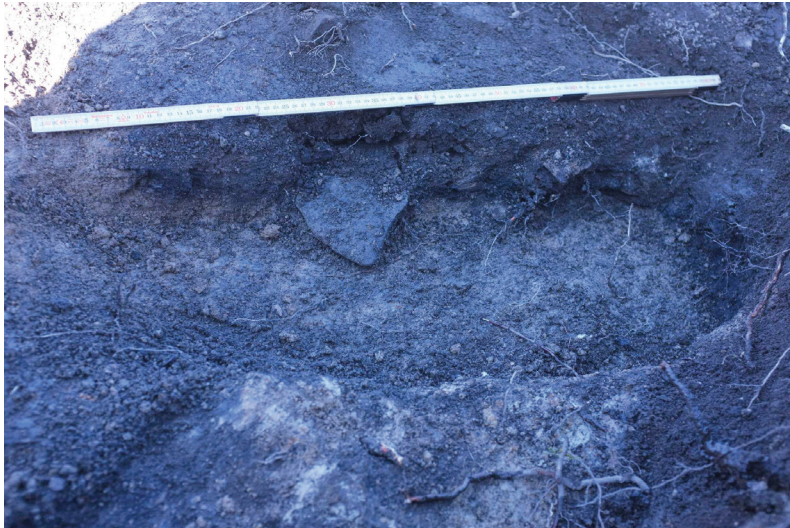
Färska brottytor granskades i mikroskop och storleken på "haverska kanaler" jämfördes med prover från människa och medelstort däggdjur. Människa har grövre kanaler än andra medelstora eller större landdäggdjur. Jämförelsen visade att det sannolikt är fråga om djurben. Även benens inre (märghåla) och yttre ytor har större likhet med djur än människa.

Göteborg 28 april 2017

Leif Jonsson / LJ-Osteology

Sammanställd av: Swedberg & Östlund. Källor: Andersson & Ragnesten (red) 2005, Nielsen 1993, Svedhage 1996, Welinder, Pedersen, Widgren (red) 1998 samt OxCal

Översiktsbild på härden som framkom i schaktkanten (anläggning 1), foto mot NV.

www.kulturland.se